

Acolo s-au întâlnit,
au discutat, odată rușii se retrag,
pleacă înapoi și am
rămas cu americanii.

● KRUMAU
(ČESKÝ KRUMLOV)

După americani, în 1946,
ne-am întors 32 de căruțe.

● LENAUHEIM

A fost un profesor din România cu un elev în haină militară, au venit și ne-au luat în primire.

Refugiați din România

Schneller!
schenller!

Alle zusammen!

Weg!
Weg!

Der Russe
kommt!

Ivan kommt!

Bubuia artileria în noapte.
Ca o furtună de tunete.

Am plecat 300 de căruțe din
Lenauheim în septembrie '45.

A fost dusă toată lumea că au venit rușii. Norocul că am fost șvabi.

Ceilalți români care
au fost aliați cu rușii
nu au avut zile bune.

Am mers 9 săptămâni pe jos, nu am mers
niciun kilometru în căruță, că n-am avut loc.

Am trecut munții, nu am
avut frâne la căruțe,

căii nu puteau să
țină încărcătura
din spate și cu
oameni, s-au rupt
roți, căii or
căzut, s-au
rupt hamurile,
o nenorocire.

Un roman poți să
scrii după aşa ceva.

Când treceam prin comune,
tata m-a învățat să cer lapte
pentru copilul mic în ungurește.

Am primit lapte, pâine, asta e... cu cerșitul.

Am plecat prin Ungaria, Austria...

Unii s-au întors, vreo 30 de căruțe, și au fost prinși și trimiși în Rusia, în lagăr.

SIGMUNDSFELD
(LUKICÉVO)

3 zile

LENAUHEIM

PÁTKA
3 zile

Am Fost
așteptați de
Crucea Roșie.

VIENA

3 zile

LINZ

KRUMAU
(ČESKÝ KRUMLOV)

Aproape de Viena deja
erau nemții și acolo
am primit alimente
și ajutor medical.

până în Boemia care aparținea de
Cehoslovacia, până în orașul Krumau,
acolo am Fost primiți și repartizați.

El a fost hornar, a avut un băiat căzut
pe front și, plângând moșul, a zis:

Bunica a fost
luată de doi
bătrâni,

o organizație de
tineret o luat cei
3 copii, tot în
același oraș.

Noi mergeam la ei.

Cartela o aveai de la
primărie și puteai să-ți
iei de la orice prăvălie.

Cred că erau două pâini
pe săptămână de familie.

Ciorbă lungă,
și cam atât.

În 7 sau 8 mai, s-au auzit deja tunete.

Și pe piață mare, primarul, un om bătrân, a făcut apel la populație:

„Fiți atenți că dușmanii sunt în apropiere, vreau ca în orașul nostru Krumau să nu mai aud un glonte.

Tot ce aveți alb, cearceaf orice, să punеți la ferestre”.

Vicele lui o fost ofițer în armata germană și scoate pistolul și îl impușcă pe bătrânul primar.

Americanii au venit cu o
mașină mică, cu doi ofițeri,

Orașul Krumau, unde eram,
ne-a dat provizii pentru
drum, iar în Ungaria...

Ei, în Ungaria a fost
greu de trecut, pentru că podurile peste
Dunăre au fost toate
distruse de război.

Și erau niște unguri care
ne-au trecut cu un fel de
podest, unde puteai să
pui și căruță.

Îți făceau inspectia și dacă
le plăceau lor ceva, ceas
de mână de exemplu.

Dă încoaace, altfel
nu treci dincolo.

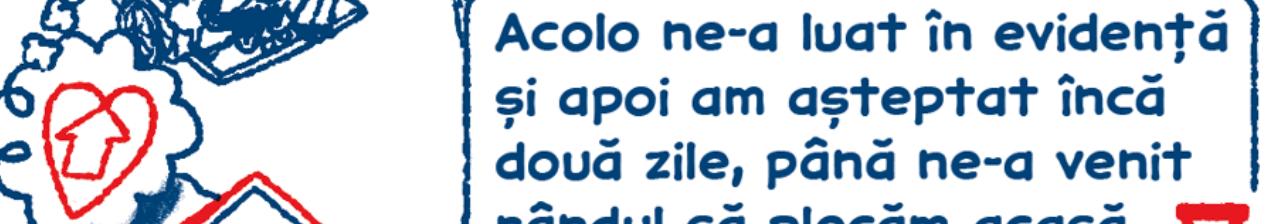

Când ne-am dus, am văzut Serbia, am văzut ungurii,
toți încă în floare,

și când ne-am întors,
toți au fost și ei săraci.

Profesorul care a
organizat plecarea în
coloană, ne-a condus
până în Arad.

Acolo ne-a luat în evidență
și apoi am așteptat încă
două zile, până ne-a venit
rândul să plecăm acasă.

Când am ajuns în Lenauheim,
casele erau ocupate de coloniști¹.

Aşa că nici case
nu am avut.

Am tras la o mătuşă.
Au fost şi vecinii tot la
ea. Acolo am fost 19
oameni.

Am fost 4 familii
în 3 camere.

Eu am dormit în
şopron, cu căruţa.
Era încă vremea bună.

1. Oameni veniți din toate colțurile României, auzind că Banatul e liber.

Când m-am întors în '46, m-am dus la strada principală să văd noutățile, și am văzut că au început un fel de dușmănie cu noi.

Am avut un unchi
în armata română

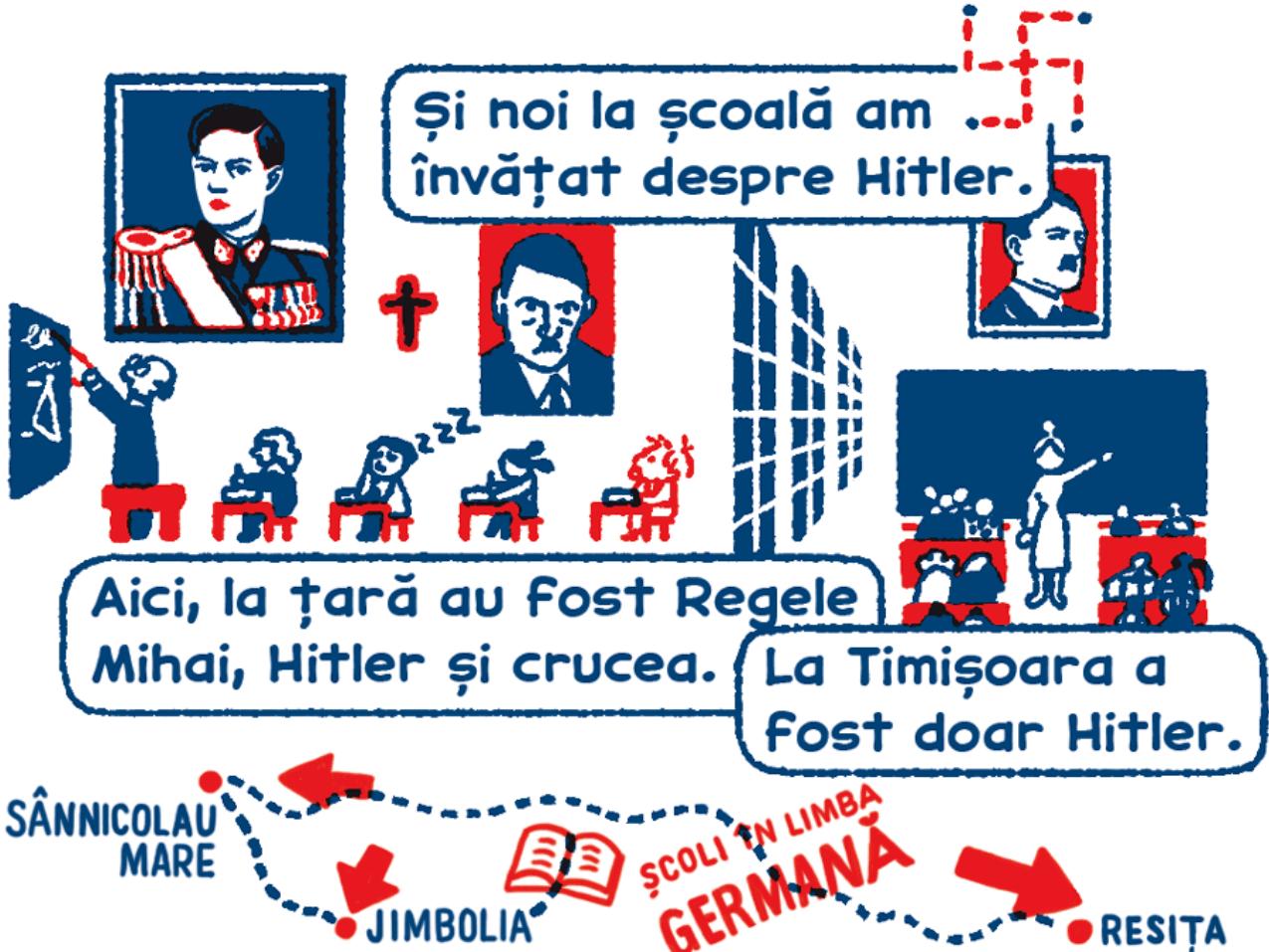
și un vecin în
armata germană.

Ce diferență
era între ei?

El cu cizme, al
meu cu bocancii.
Ca la urma urmei să
se întoarcă roata.

Unchiul meu a primit
5 hectare de pământ,
neamțul nu a primit.

S-a auzit că i-au dus la Periam, apoi
Timișoara, apoi Deta. Cică acolo era
o școală de pregătire pentru război.

S-a auzit că pe evrei i-au adunat în lagăre, dar aici nu au fost evrei.

Au fost doi frați Schneider, care au fost probabil angajați la abator.

Anunțau cu tobele că vin să strângă porcii.

Așa anunțau și polițiștii oamenii să vină la primărie.

Au fost duși în Bărăgan, mai ales cei bogăți.

Alții au fost duși în Rusia, în lagăr. Și mulți tineri, în 1945 au fost duși în lagăre.

Eu am avut noroc. Toată viața mea am avut noroc.

La 19-20 de ani au început căsătoriile între români și nemțoaicele de aici.

Noi am vrut să facem primul Kirchweih.

Trebuia aprobare, ne-am dus la Jimbolia la raion...

Nouă ne era un pic frică să nu avem bătaie,

pentru că și Fetele au fost cu două tăișuri, aveau ochi și pentru Ion și pentru Hans.

Kirchweih-ul începea aşa:

Prima dată tineretul să fie unit.

Băiețiii organizau totul,

ei știau câte perechi sunt,

ei plăteau vinul adus din Comloșu Mic sau Comloșu Mare,

ei făceau pomul împodobit cu panglici

și expuneau mărul dat la licitație în centru.

Sâmbăta începea Kirchweih-ul cu muzică, mergeam să invităm primarul, popa, învățătorii, oamenii bogăți.

Duminică dimineață mergeam
cu pomul la biserică.

La ora 14:00 ne strângeam iar,
luam pomul și mergeam prin sat
cu el, în marș cu muzică.

Strigam „să trăiască Kirchweih-ul”
și ne opream la fiecare stradă să
bem câte un păhărel de vin.

Seara ne întâlneam în
căminul cultural cu fetele.

Copiii mei au plecat la finele anilor '70 în Germania. Ei tot îmi ziceau să merg cu ei, dar nu am vrut.

Până la urmă, în 1990,
nu am avut ce face și
am plecat în Germania,

dar le-am zis că la
Lantzhut² nu mor.

Mor acasă la mine.

2. În Bavaria, aproape de München.